

w sprawie oceny programowej kierunku kulturoznawstwo i wiedza o mediach prowadzonego na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych, nauk o rodzinie i nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku kulturoznawstwo i wiedza o mediach prowadzonego na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie nie w pełni umożliwia studentom kierunku kulturoznawstwo i wiedza o mediach osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry,
10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

– zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Brak kompleksowej koncepcji kształcenia.

Dla kierunku nie została opracowana kompleksowa, zgodna ze strategią Uczelni koncepcja kształcenia, która, oprócz określenia sylwetki absolwenta, uzasadnia dobór dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Silnie eksponowana w koncepcji praktyczność kształcenia i studiów jako oferty całościowej nie wynika z realizowanego ogólnoakademickiego profilu studiów.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię poinformowała, iż – choć zastrzeżenia dotyczą koncepcji kształcenia – dokonała korekty programu studiów na kierunku kulturoznawstwo i wiedza o mediach, dostosowując go do aktualnych wymogów jakościowych i misji Uczelni, oraz zmodyfikowała sylwetkę absolwenta. Uczelnię nie przedstawiła jednak kompleksowej koncepcji kształcenia, która uzasadniałaby m.in. dobór dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, oraz ogólnoakademicki profil studiów. Uczelnię poinformowała też o zamiarze zmiany nazwy kierunku na „kreatywna kultura literacka i wiedza o mediach”. Podjęte działania świadczą o trwającej pracy koncepcyjnej, której efekty będzie można ocenić po jej zakończeniu.

2. Niewłaściwe przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych.

Kierunek został przyporządkowany na obu poziomach studiów do wielu dyscyplin naukowych: na studiach pierwszego stopnia w 56% do literaturoznawstwa oraz w 20% do nauk o komunikacji społecznej i mediach, w 14% do nauk o sztuce, w 5% do nauk o kulturze i religii i w 5% do językoznawstwa; na studiach drugiego stopnia w 57% do literaturoznawstwa, w 17% do nauk o komunikacji społecznej i mediach, w 11% do nauk o kulturze i religii, w 10% do nauk o sztuce i w 5% do psychologii (w dokumentacji Uczelni pojawia się także inne przyporządkowanie: 70% – literaturoznawstwo, 11% – nauki o komunikacji społecznej i mediach, 11% – nauki o sztuce, 7% – nauki o kulturze i religii, 1% – filozofia). Wybór literaturoznawstwa na dyscyplinę wiodącą nie jest zgodny ani z koncepcją kształcenia kulturoznawczego, ani z głównym polem aktywności zawodowej absolwentów, które nakierowane jest na dyscyplinę nauki o komunikacji społecznej i mediach. Ponadto przyporządkowanie kierunku do jakiejś dyscypliny jest uzasadnione tylko wówczas, jeżeli stanowi ona jeden z podstawowych elementów, na których konstruowana jest koncepcja kształcenia, a w przypadku kierunku kulturoznawstwo i wiedza o mediach koncepcja kształcenia nie odnosi się do znacznej części dyscyplin naukowych, do których kierunek jest przyporządkowany. Przyporządkowywanie kierunku do dużej liczby dyscyplin może być uzasadnione w świetle koncepcji kształcenia tylko wtedy, gdy każda z tych dyscyplin odgrywa istotną rolę jako podstawa formułowania koncepcji, natomiast nie może być uzasadnione obecnością w programie studiów elementów efektów uczenia się i programu studiów o charakterze subsydiarnym względem całej koncepcji kształcenia.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię skorygowała przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych. Na obu poziomach studiów kierunek został przyporządkowany w 51% do literaturoznawstwa jako dyscypliny wiodącej oraz na studiach pierwszego stopnia w 19% do nauk o komunikacji społecznej i mediach, w 15% do nauk o kulturze i religii i w 15% do nauk o sztuce, a na studiach drugiego stopnia w 24% do nauk o komunikacji społecznej i mediach, w 15% do nauk o kulturze i religii i w 10% do nauk o sztuce. Nie kwestionując samego doboru dyscyplin naukowych, nadal nie jest

jasne, z czego wynika ich dobór i procentowy udział w przyporządkowaniu do nich kierunku ze wskazaniem na dyscyplinę wiodącą.

3. Efekty uczenia się nie odpowiadają przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.

Ogólne efekty uczenia się nie uwzględniają procentowego udziału poszczególnych dyscyplin naukowych w przyporządkowaniu do nich kierunku. Wyraźnie pomijają wiodącą rolę literaturoznawstwa i równoważnie z nim opisują zakres wiedzy w pozostałych dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, np.: „zna i rozumie w stopniu zaawansowanym miejsce literaturoznawstwa, nauk o kulturze i religii oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach w systemie nauk humanistycznych i społecznych oraz rozumie ich specyfikę przedmiotowo-metodologiczną” lub „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawy wiedzy z zakresu filozofii, językoznawstwa, nauk o sztuce i psychologii”. Nie jest przy tym jasne, dlaczego w przypadku jednej części dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek, student ma znać ich miejsce w systemie nauk, a w wypadku innej części jedynie podstawy wiedzy w tych dyscyplinach.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię przygotowała nowe efekty uczenia się. W przeważającej większości nadal równorzędnie sytuują one literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii i nauki o komunikacji społecznej i mediach, a w zasadzie w przypadku dwóch ostatnich ich subdyscypliny: kulturoznawstwo i medioznawstwo, np. na studiach pierwszego stopnia: K_W01 „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kluczowe pojęcia, zjawiska oraz teorie literaturoznawcze, kulturoznawcze i medioznawcze właściwe dla studiowanego kierunku”. Nowe efekty uczenia się łączą też wiedzę z zakresu dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany, z wiedzą z zakresu dyscyplin o charakterze subsydiarnym, np. K_W02 „analizuje metodologiczne i przedmiotowe powiązania literaturoznawstwa, nauk o kulturze i religii, komunikacji społecznej i mediów z psychologią, naukami o sztuce, zarządzaniem, prawem, ekonomią i socjologią”. Nie opisują one w sposób jasny zakresu wiedzy w poszczególnych dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany, wynikającego z procentowego udziału w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych oraz zakresu wiedzy w dyscyplinach subsydiarnych związanej z innymi uwarunkowaniami działalności zawodowej właściwej dla kierunku, o których mowa w charakterystykach PRK o kodzie P6S_WK na studiach pierwszego stopnia i P7S_WK na studiach drugiego stopnia.

4. Nietrafne sformułowanie efektów uczenia się.

Część ogólnych efektów uczenia się jest niezrozumiała ze względu na niejednoznaczność zapisów wynikającą z użycia określeń w rodzaju „różne” lub „różne”, co nasila się na poziomie efektów szczegółowych formułowanych dla poszczególnych zajęć. Część efektów uczenia się, np. K_U10 „przygotowuje prace pisemne oraz prezentacje właściwe dla kierunku kulturoznawstwa i wiedza mediach, dotyczące zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych, różnych źródeł oraz rozmaitych mediów”, nie niesie informacji, czego nauczą się studenci podczas studiów, gdyż zbudowana jest na schemacie: na kierunku x nauczysz się tego, co jest właściwe dla kierunku x.

Część efektów uczenia się sformułowana jest generycznie i zbyt ogólnie, np. K_K13 „jest gotowy do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki

zawodowej i wymagania tego od innych, dbałości o dorobek i tradycje zawodu”, nie określając, o jakie zawody lub choćby branżę chodzi. Niektóre efekty uczenia się opisują prawie jednakowe zakresy kompetencji, np. para efektów K_W09 „posiada specjalistyczną wiedzę odnośnie historycznej zmienności stylów, nurtów, kierunków i konwencji różnorodnych zjawisk i tekstów kultury” oraz K_W10 „ma pogłębioną, szczegółową i uporządkowaną wiedzę na temat historycznych kontekstów zmienności stylów, nurtów, kierunków i konwencji różnorodnych zjawisk i tekstów kultury”. Niektóre efekty są niezrozumiałe, np. K_W12 „orientuje się w aktualnym stanie literaturoznawczych, kulturoznawczych i w zakresie rozwoju wiedzy o mediach i komunikowaniu”.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia przedstawiła ogólne efekty uczenia się dla kierunku. W propozycji nowych efektów uczenia się nadal pojawiają się niewłaściwe opisy, które skutkują brakiem trafności w ich sformułowaniu, np. efekty w zakresie wiedzy sformułowane są przy pomocy czasowników odnoszących się do umiejętności, np. na drugim stopniu studiów: K_W01 „analizuje złożone zjawiska literackie, kulturowe i medialne w świetle zaawansowanych teorii właściwych dla literaturoznawstwa kulturoznawstwa i medioznawstwa”, K_W03 „dokonuje przeglądu aktualnych badań w dziedzinie literaturoznawstwa, kulturoznawstwa i medioznawstwa oraz identyfikuje nowe obszary badawcze”, K_W8 „stosuje wiedzę o strukturze i funkcjach systemów medialnych oraz ocenia znaczenie nowych mediów”. Efekt K_U06 został sformułowany nieprecyzyjnie, zbyt szeroko: „integruje wiedzę z różnych dyscyplin humanistycznych i społecznych w analizie złożonych problemów kulturowych i komunikacyjnych”, i nie odnosi się do żadnej z dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek.

5. Efekty uczenia się nie uwzględniają wszystkich kompetencji opisanych w Polskiej Ramie Kwalifikacji, właściwych dla poziomu 6 lub 7.

W efektach uczenia się dla studiów pierwszego stopnia nie zostały uwzględnione wszystkie kompetencje opisane w charakterystykach PRK, np. gotowość do uczestniczenia w debacie oraz przygotowanie do udziału w prowadzeniu badań. Dla studiów drugiego stopnia nie sformułowano efektów, które odnosiłyby się do przedsiębiorczości. Część efektów została sformułowana nietrafnie, gdyż odnosi się do niewłaściwego poziomu PRK: np. efekt K_U04 na studiach pierwszego stopnia zakłada zbyt wysokie kompetencje badawcze absolwenta, który „wykorzystuje posiadaną wiedzę w celu formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów badawczych z zakresu literaturoznawstwa, nauk o kulturze i religii oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach”. Przed studentem studiów pierwszego stopnia stawiane są bowiem oczekiwania rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów, natomiast dla studiów drugiego stopnia formułowane są efekty, które ograniczają się tylko do złożoności problemów (bez określenia, czy są one typowe, czy nietypowe).

W odpowiedzi Uczelnia przedstawiła zmodyfikowane ogólne efekty uczenia się, przy czym wprowadzone działania naprawcze odnoszą się jedynie do przykładów wskazanych w raporcie i nie zostały poprzedzone kompleksową diagnozą, w rezultacie czego w opisie efektów uczenia się pominięta została charakterystyka PRK odnosząca się do wiedzy o fundamentalnych dylematach współczesnej cywilizacji.

6. Sformułowanie odrębnych katalogów efektów dla specjalności na studiach drugiego stopnia.

Dla studiów drugiego stopnia zostały sformułowane dla każdej specjalności odrębne katalogi efektów uczenia się. Powielają one efekty kierunkowe, niektóre wprowadzają uszczegółowienia, inne zaś przywołują kolejne dyscypliny lub wąskie kategorie działalności zawodowej, niepowiązane z efektami kierunkowymi i dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek. Ich osiągnięcie sugeruje zdobycie różnych dla poszczególnych specjalności kwalifikacji zawodowych, np. w wypadku specjalności *menedżer i animator kultury* jest to przygotowanie do pracy w charakterze menedżera kultury, posiadającego wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne potrzebne do zarządzania instytucją kultury, fundacją lub stowarzyszeniem, choć kierunek nie jest przyporządkowany do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

W odpowiedzi Uczelnia nie odniosła się do meritum zarzutu i potwierdziła, iż każda ze specjalności (obecnie zredukowanych do dwóch na drugim stopniu kształcenia), obok wspólnych dla kierunku efektów uczenia się, posiada odrębny zestaw efektów szczegółowych, właściwy dla kompetencji nabywanych przez studentów w obszarach odpowiadających profilowi danej specjalności. Efekty te mają stanowić ich uzupełnienie i akcentują specyfikę poszczególnych ścieżek kształcenia. Tak więc efekty specjalnościowe nie stanowią uszczegółowienia ogólnych efektów przyjętych dla kierunku. Tym samym absolwenci tego samego kierunku osiągają różne efekty uczenia się, a poszczególne specjalności stanowią quasikierunki.

7. Niewłaściwe sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć.

Efekty uczenia się dla zajęć na obu poziomach studiów formułowane są w sposób nieodpowiadający poziomowi efektów sformułowanych dla kierunku (zbyt wysoko lub zbyt nisko). Przykładowo dla zajęć *lingwistyka kulturowa*, realizowanych w czwartym semestrze studiów, efekty z zakresu wiedzy brzmią: W01 „ma elementarną wiedzę o miejscu kulturoznawstwa i lingwistyki w systemie nauk humanistycznych i społecznych oraz ich specyfice przedmiotowo-metodologicznej”, W02 „ma elementarną wiedzę o przedmiotowo-metodologicznych powiązaniach lingwistyki kulturowej z innymi naukami, w szczególności z filozofią, psychologią, socjologią, antropologią”, dla *seminarium licencjackiego* – W01 „ma pogłębioną wiedzę na temat współczesnej kultury ze szczególnym uwzględnieniem mediów analogowych i cyfrowych oraz ich rozwoju. Podobna sytuacja dotyczy wielu zajęć, np. *podstawy redakcji tekstu, elementy teorii mediów i komunikowania*.

W efektach uczenia się dla zajęć bardzo często pomija się status literaturoznawstwa jako dyscypliny wiodącej. Tylko jedno na pięć seminariów licencjackich zawiera w obrębie efektów w zakresie wiedzy odniesienie do dyscypliny literaturoznawstwo, a więc pozwalające na osiągnięcie przez studentów efektów w zakresie dyscypliny wiodącej.

Dla licznych zajęć na studiach pierwszego stopnia efekty uczenia się sformułowano poprzez skrzyżowanie wiedzy i umiejętności, np. w przypadku zajęć *słowa jako zwierciadło świata i kultury* efekt W01 brzmi: „wie, jak odpowiednia interpretacja znaku leksykalnego wpływa na komunikowanie, potrafi wskazać w tym zakresie prawidłowości i zakłócenia”.

Uczelnia nie odniosła się w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego do powyższego zarzutu, nie przedstawiła również żadnej dokumentacji programu studiów uwzględniającej efekty uczenia się dla zajęć.

8. Nieuwzględnianie progresji kompetencji w kontekście zajęć wielosemestralnych.

Dla zajęć wielosemestralnych (np. *seminarium licencjackie*, *seminarium magisterskie*) nie sformułowano efektów uczenia się w sposób zróżnicowany, pozwalający na wykazanie i uwzględnienie odpowiedniej progresji kompetencji pomiędzy semestrami nauki.

Uczelnia zapewniła, że gradacja efektów uczenia się dla zajęć wielosemestralnych zostanie uwzględniona w kartach kursów przygotowywanych do nowego planu i programu studiów. Skuteczność podjętych działań naprawczych będzie można ocenić po ich wprowadzeniu.

9. Nieuwzględnianie w efektach uczenia się kompetencji badawczych i aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, właściwych dla profilu ogólnoakademickiego.

Efekty uczenia się sformułowane dla kierunku formalnie odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, brak jednak uwzględnienia odpowiednich kompetencji badawczych, przygotowania i włączania do prowadzenia badań naukowych we wszystkich dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, co powoduje, że efekty uczenia się dla zajęć nie w pełni odpowiadają profilowi ogólnoakademickiemu. Np. dla zajęć *seminarium magisterskie 2* sformułowano efekt zbyt szeroko: „w sposób pogłębiony zna i rozumie specjalistyczną terminologię z zakresu nauk o kulturze i religii, nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz nauk o sztuce oraz psychologii”, co jest niezgodne z efektami dla kierunku (por. K_W03 i K_W04).

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie odniosła się do sedna zarzutu, poinformowała jedynie o wprowadzeniu „nowego podziału seminariów dyplomowych”, który ma odzwierciedlać proporcje dyscyplin, zgodnie z wprowadzanymi zmianami. Nie załączono także dokumentacji potwierdzającej deklarowane zmiany (np. przykładowych sylabusów seminariów dyplomowych).

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe nie są w pełni zgodne ze sformułowanymi dla kierunku efektami uczenia się.

Treści programowe we wszystkich dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, nie zapewniają osiągnięcia przez studentów na studiach pierwszego stopnia w zaawansowanym stopniu wiedzy obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu tych dyscyplin oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a na studiach drugiego stopnia w pogłębionym stopniu wiedzy obejmującej wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu tej dyscypliny, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia

oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a także główne tendencje rozwojowe w tej dyscyplinie.

W odpowiedzi Uczelnia zobowiązała wszystkich prowadzących zajęcia do zaktualizowania sylabusów zajęć także przez wprowadzenie treści programowych odnoszących się do badań w danej dyscyplinie, nie przedstawiła jednak żadnej, choćby przykładowej dokumentacji potwierdzającej skuteczność podjętych działań. Przedstawiony przez Uczelnię dokument określony jako „program studiów” nie jest kompletny, nie obejmuje bowiem treści programowych.

2. Treści programowe nie uwzględniają aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów.

Treści programowe nie w pełni uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, tj. pomijają znaczny obszar stanu badań i metodyk właściwych dla współczesnego literaturoznawstwa, zasadniczo pomijają dyscyplinę nauki o sztuce, językoznawstwo, nie w pełni odnoszą się do aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach. Treści z obszaru nauk o komunikacji społecznej i mediach są niedomiarowe i często anachroniczne, zwłaszcza w odniesieniu do genologii dziennikarskiej, petryfikującej dawne wzory aktywności medialnej.

Nieaktualność treści poszczególnych zajęć można dostrzec na poziomie nazw zajęć (np. *stylistyka tekstów prasowych i medialnych*), na poziomie samych treści zajęć, jak również zalecanej do nich literatury.

W odpowiedzi Uczelnia zobowiązała wszystkich prowadzących zajęcia do zaktualizowania sylabusów zajęć z uwzględnieniem obecnego stanu wiedzy i badań w danej dyscyplinie, także przez wskazanie w sylabusach literatury podstawowej i uzupełniającej obejmującej najnowsze publikacje naukowe, nie przedstawiła jednak żadnej dokumentacji potwierdzającej skuteczność podjętych działań.

3. Przypisanie punktów ECTS do egzaminu dyplomowego.

Na studiach pierwszego i drugiego stopnia do egzaminu dyplomowego zostały przypisane punkty ECTS, co skutkuje tym, że student nie może przed przystąpieniem do niego uzyskać wymaganej do ukończenia studiów liczby punktów ECTS. Jednocześnie zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce punkty ECTS można przypisać tylko do zajęć, a sam egzamin nie stanowi zajęć w jej rozumieniu.

W odpowiedzi Uczelnia zgodziła się z zarzutami i zapowiedziała korektę sposobu przypisywania punktów ECTS do *seminarium dyplomowego* i egzaminu dyplomowego, tak że „całość pracy nad przygotowaniem do złożenia egzaminu dyplomowego będzie objęta jednolitą wyceną ECTS w ramach seminarium, natomiast sam egzamin zostanie zachowany wyłącznie jako forma weryfikacji efektów uczenia się, bez odrębnego przypisywania punktów”. Nie potwierdzają tego jednak załączone przez Uczelnię nowe plany zajęć (harmonogramy ich realizacji), nie przedstawiono także sylabusów seminariów, które to dokumenty potwierdziłyby zadeklarowaną zmianę.

4. Niewłaściwa sekwencja zajęć.

Harmonogram realizacji programu studiów nie w pełni umożliwia studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. W pierwszych semestrach studiów pierwszego stopnia nie zawsze pojawiają się treści, które mają charakter elementarny, na których w kolejnych semestrach budowana jest zdecydowanie bardziej szczegółowa i zaawansowana wiedza, np. w semestrze IV pojawia się *lingwistyka kulturowa*, niepoprzedzona żadnymi zajęciami wprowadzającymi jakikolwiek kontekst językoznawstwa jako dyscypliny (pomijając *stylistykę i kulturę żywego słowa* jako zajęcia o znaczeniu narzędziowym dla kierunku). Zdarza się, że zajęcia o bardzo podobnej tematyce znajdują się w tych samych semestrach (np. w II sem. obligatoryjne zajęcia *stylistyka praktyczna* i kurs do wyboru *kultura żywego słowa*; zajęcia do wyboru w sem. IV *tekst i ilustracja w literaturze dla dzieci i młodzieży* oraz zajęcia obligatoryjne *literatura dla dzieci i młodzieży*).

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię nie odniosła się do zarzutu.

5. Na studiach drugiego stopnia niemożliwe jest elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia z powodu niezapewnienia możliwości wyboru zajęć w wymaganym wymiarze.

Dla studiów drugiego stopnia wymiar zajęć do wyboru jest poniżej wymaganego minimum, tj. szacowany jest na 24 ECTS.

Uczelnię nie odniosła się do zarzutu.

6. Zbyt mała liczba godzin zajęć i punktów ECTS przypisana zajęciom kształtującym kompetencje w zakresie znajomości języka obcego na studiach drugiego stopnia.

Program studiów drugiego stopnia obejmuje zajęcia służące osiągnięciu komunikacyjnych kompetencji językowych na poziomie B2+ wg ESOJK i poznaniu terminologii specjalistycznej, prowadzone w wymiarze 15 godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, którym przypisano 1 ECTS, co jest niewystarczające dla uzyskania progresji w zakresie znajomości języka obcego z poziomu B2 do B2+.

W odpowiedzi Uczelnię oświadczyła, że spowodowane jest to przyjętymi w niej regulacjami.

7. Nie wszystkie metody kształcenia są zorientowane na studentów, aktywizujące i świadczą o nowoczesnym podejściu do prowadzonej dydaktyki, przez co nie w pełni umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w tej działalności.

Metody kształcenia na kierunku tylko częściowo zorientowane są na studentów i tylko częściowo motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, nie w pełni umożliwiając im osiągnięcie efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz udział w tej działalności. W znacznej mierze mają one bowiem charakter podawczy, a samych studentów stawiają w roli sprawozdawców fragmentarycznie rozdrobnionych treści (dominują formy podawcze – referat lub prezentacja problemowa podczas bardzo licznych zajęć).

Większość zajęć na kierunku ma charakter dwudzielny: przewidziano godziny przeznaczone na klasyczny wykład (o charakterze podawczym, rzadziej wykład problemowy czy z elementami dyskusji) oraz zajęcia o charakterze ćwiczeń, podczas których projektuje się bardziej zróżnicowane, choć klasyczne metody dydaktyczne.

W rzeczywistości, ponieważ grupy zajęciowe na kierunku są bardzo liczne, dominującą metodą pracy jest praca grupowa, która nie tyle wynika ze specyfiki zajęć oraz planowanych dla nich efektów uczenia się, ile z konieczności zorganizowania pracy tak, by zaangażować w nią jak największą część studentów. Tym samym metody formalnie aktywizujące, takie jak przygotowanie i wygłoszenie mowy o charakterze retorycznym, przy 40-osobowej grupie tracą sens metodyczny. Podczas zajęć rzadko stosuje się nowoczesne i nowatorskie metody pracy indywidualnej i grupowej, takie jak praca różnymi technikami projektowymi i nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Liczne zajęcia skupiają się na przygotowanych przez studentów referatach lub prezentacjach (najczęściej grupowych) dotyczących poszczególnych tematów zajęć; wykorzystywane są przede wszystkim metody podawcze: wykład oraz prezentacja przez studentów przygotowanych w formie referatów materiałów problemowych.

W odpowiedzi na zawarte w raporcie zespołu oceniającego uwagi dotyczące metod dydaktycznych Uczelnia zapowiedziała, iż „zostaną podjęte działania systemowe zmierzające do ich unowocześnienia i ściślejszego powiązania z zakładanymi efektami uczenia się”, oraz zadeklarowała aktualizację sylabusów pod kątem metod dydaktycznych i rozszerzenie zakresu nowoczesnych metod dydaktycznych, takich jak *design thinking*. Przygotowany zostanie także wykaz propozycji szkoleń specjalistycznych z zakresu nowoczesnej metodologii dydaktyki akademickiej, aby podnieść kompetencje kadry dydaktycznej. Zakres i skuteczność zadeklarowanych zmian będzie można ocenić po ich wprowadzeniu.

8. Efekty uczenia się określone dla praktyk są nieadekwatne do poziomu kształcenia, nie są w pełni spójne i dostosowane do poszczególnych specjalności i nie opisują przyrostu kompetencji w poszczególnych semestrach.

Praktyki zawodowe realizowane na kierunku kulturoznawstwo i wiedza o mediach posiadają jednakowy zestaw efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zastrzeżenia dotyczą także nieadekwatnie sformułowanych efektów uczenia się dla praktyk w odniesieniu do poziomu kształcenia (mowa jest np. o „pogłębionej wiedzy” w obszarach przypisywanych do dyscyplin prawo i finanse, do których kierunek nie został przyporządkowany), a także nieokreślenia przyrostu kompetencji w poszczególnych semestrach, w których realizowane są praktyki – nie sformułowano bowiem odrębnych efektów uczenia się dla kolejnych etapów praktyk (np. IV i VI semestr studiów pierwszego stopnia). Efekty uczenia się dla praktyk nie wykazują ponadto powiązania ze specyfiką poszczególnych specjalności, do których są przypisane.

W odpowiedzi Uczelnia zapewniła, iż podjęła działania zmierzające do doprecyzowania celów i zakresu praktyk oraz ich zróżnicowania w zależności od poziomu studiów i specjalności, załączając efekty uczenia się dla praktyk na pierwszym stopniu studiów, ale bez wskazania na specjalność, której dotyczą (nie przedstawiono także sylabusów poszczególnych praktyk). Uczelnia zadeklarowała również, że praktyka zostanie ściśle powiązana z profilem absolwenta/absolwentki oraz wymaganiami rynku pracy, a odpowiednie zapisy znajdą się w przygotowywanej dokumentacji. Działania naprawcze zostały zatem rozpoczęte, a ich skuteczność będzie można ocenić po zakończeniu prac.

9. Liczba punktów ECTS przypisanych do praktyk nie jest proporcjonalna do nakładu pracy studenta.

W niewłaściwy sposób oszacowano liczbę punktów ECTS w odniesieniu do nakładu pracy studenta. Łączny wymiar praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia wynosi 160 godzin, którym przypisano łącznie 10 ECTS, przy czym nakład pracy własnej nie został w żaden sposób uzasadniony w sylabusie.

W odpowiedzi Uczelnia nie odniosła się do zarzutu. Nie przedstawiono też sylabusów praktyk.

10. Treści programowe praktyk nie są zróżnicowane dla różnych semestrów i ścieżek specjalnościowych.

Treści programowe praktyk nie zostały zróżnicowane ani w odniesieniu do różnych specjalności, ani w odniesieniu do poszczególnych semestrów.

W odpowiedzi Uczelnia nie odniosła się do zarzutu. Nie przedstawiono też sylabusów praktyk.

11. Brak jest formalnych kryteriów akceptacji miejsc praktyk.

Program i organizacja praktyk zawodowych oraz nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc ich odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów jedynie częściowo zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych. Nie sformułowano także kryteriów akceptacji miejsc praktyk.

W odpowiedzi Uczelnia przedstawiła zestaw formalnych kryteriów wyboru miejsc praktyk, nie zostały jednak one odniesione do praktyk na poszczególnych poziomach kształcenia czy specjalnościach. Działania naprawcze przyjęły właściwy wektor, ich skuteczność i spójność z koncepcją praktyk będzie można jednak ocenić po przedstawieniu przez Uczelnię pełnej dokumentacji programu studiów, uwzględniającej koncepcję kształcenia specjalnościowego.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Niezgodność stosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się z programem studiów oraz niezgodność metod weryfikacji z podlegającymi tej weryfikacji efektami uczenia się.

Prace zaliczeniowe nie zawsze są zgodne z sylabusem, np. w ramach zajęć *elementy retoryki w wystąpieniach publicznych* powstają grupowe prezentacje multimedialne, nie zaś indywidualne wystąpienia i prace problemowe, w których istotą jest praktyczne skonfrontowanie się z tropami retorycznymi w wystąpieniu publicznym. Ponadto studenci nie mają równych szans prezentacji swoich prac – część zostaje przedstawiona podczas zajęć, część przesłana bezpośrednio do prowadzącego. Podobne zastrzeżenia budzą prace etapowe z zajęć: *reklama: język i poetyka, stylistyka tekstów prasowych i medialnych czy media w społeczeństwie*.

Uczelnia w odpowiedzi zapewniła, iż wszystkie sylabusy zostaną zweryfikowane i zaktualizowane tak, aby metody zaliczania były w pełni zgodne z opisem w kartach kursów oraz jednoznacznie powiązane z efektami uczenia się przewidzianymi dla poszczególnych zajęć. Dyrekcja instytutu zobowiązała również prowadzących do ścisłego przestrzegania tej zasady i zapowiedziała wprowadzenie mechanizmu kontroli zgodności

metod weryfikacji podczas zatwierdzania sylabusów. Skuteczność zapowiadanych działań naprawczych będzie można ocenić po ich wdrożeniu.

2. Brak rzetelnych i porównywalnych ocen prac dyplomowych.

Niektóre przedstawione przez Uczelnię prace dyplomowe mają wadliwą konstrukcję, treści pracy nie są zgodne z tematem, brak też wyraźnych podstaw metodologicznych, literatura przywoływana w pracach ma charakter publikacji popularnych, a forma językowa jest wadliwa. Oceny są często zawyżane. Jednocześnie Uczelnia nie stosuje ujednoliconego arkusza recenzji prac dyplomowych, co sprawia, że recenzenci czasami zwracają uwagę na różne aspekty prac dyplomowych, nie odnoszą się do wszystkich ich aspektów, a recenzje nie stanowią opinii porównywalnych.

W odpowiedzi Uczelnia poinformowała o wprowadzeniu od roku akademickiego 2024/2025 ujednoliconego arkusza recenzji prac dyplomowych, który ma umożliwić porównywalność ocen i większą przejrzystość procesu dyplomowego. Formularz dotyczy jednak tylko pracy dyplomowej na studiach pierwszego stopnia, nie odnosi się do pracy dyplomowej na studiach drugiego stopnia. Skuteczność wprowadzonych działań naprawczych będzie można ocenić po ich pełnym wdrożeniu.

W odniesieniu do kryterium 4:

Częściowo wadliwa struktura zatrudnienia ze względu na niedoreprezentowanie przez nauczycieli akademickich dyscyplin nauki o kulturze i religii oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie zapewniają prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w dyscyplinach nauki o kulturze i religii i oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach, które reprezentuje na kierunku po jednej osobie.

W odpowiedzi Uczelnia zapewniła, iż w ramach polityki kadrowej instytutu przewiduje się stopniowe wzmocnienie zespołu dydaktyczno-badawczego w perspektywie lat 2025–2027, w szczególności przez zatrudnienie pracowników reprezentujących dyscyplinę nauki o kulturze i religii. Pierwsze konkursy kadrowe planowane są na rok akademicki 2025/2026, a proces ten będzie kontynuowany w kolejnych latach (2026–2027), tak aby zapewnić trwałą zgodność kadrową z koncepcją kształcenia i przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin. Skuteczność tych działań będzie można ocenić po ich wprowadzeniu.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Brak systematycznej i kompleksowej oceny programu studiów na obu poziomach kształcenia.

Mimo że działający w Uczelni system zapewniana jakości kształcenia zakłada systematyczny i kompleksowy przegląd programu studiów, na kierunku monitorowaniu nie podlegają efekty uczenia się, ich weryfikacja, treści programowe i proces dyplomowania. Dotyczy to także programu studiów drugiego stopnia, który nie został objęty przeglądem w ostatnich latach w żadnym zakresie. Tak przebiegająca ocena

programu studiów nie obejmuje pełnego i koniecznego zakresu, a programy studiów podlegają jedynie wybiórczej ewaluacji, która dotyczy tylko studiów pierwszego stopnia.

W odpowiedzi Uczelnia zapowiedziała uzupełnienie corocznych raportów z realizacji programu jakości kształcenia o „analizę zgodności programu ze zmodyfikowanymi efektami uczenia się”.

2. Nieskuteczność systemu zapewniania jakości kształcenia, który nie zbiera lub nie wykorzystuje właściwie wniosków z oceny programu studiów do ustawicznego doskonalenia tego programu.

Niewłaściwie przeprowadzana na kierunku ocena programu studiów przekłada się na niepełną skuteczność doskonalenia tego programu. Założone mechanizmy projakościowe nie działają w sposób w pełni właściwy i skuteczny, co potwierdzają liczne nieprawidłowości zdiagnozowane w kryteriach 1, 2 i 3, dotyczące m.in. niewłaściwego powiązania koncepcji i celów kształcenia z efektami uczenia się i dyscyplinami naukowymi, do których został przyporządkowany kierunek, ich adekwatności wobec nazwy kierunku, niewłaściwego sformułowania efektów uczenia się, niekompletności katalogu efektów uczenia się w odniesieniu do PRK, a także treści programowych w odniesieniu do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się powiązanych z dyscyplinami, do których kierunek został przyporządkowany; dotyczą także niewłaściwego szacowania nakładu pracy studenta, mierzonego punktami ECTS, w odniesieniu do części zajęć, niezapewnienia odpowiedniego wyboru zajęć na studiach drugiego stopnia, licznych uchybień w realizacji praktyk, braku zaliczeń na ocenę wszystkich zajęć, wadliwości metod weryfikacji, w tym procesu dyplomowania.

W odpowiedzi Uczelnia zapowiedziała uzupełnienie corocznych raportów z realizacji programu jakości kształcenia o „analizę zgodności programu ze zmodyfikowanymi efektami uczenia się” oraz przekazywanie sporządzonych raportów „do władz Uczelni jako podstawy do dalszego doskonalenia programu oraz eliminacji ewentualnych nieprawidłowości”. Dołączyła także wykaz działań projakościowych podjętych wobec kierunku w roku akademickim 2024/2025 (czyli przed wizytacją zespołu oceniającego PKA).

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się sformułowanie kompleksowej koncepcji kształcenia.
2. Zaleca się przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych, które stanowią jego rzeczywiste podstawy teoretyczne, w oparciu o merytoryczne uzasadnienie w koncepcji kształcenia.
3. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób odpowiadający koncepcji kształcenia i przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.
4. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób trafny, zrozumiały i zgodny z koncepcją kierunku studiów.
5. Zaleca się uwzględnienie w efektach uczenia się wszystkich kompetencji opisanych w charakterystykach Polskiej Ramy Kwalifikacji.

6. Zaleca się rezygnację z odrębnych katalogów efektów uczenia się dla specjalności na studiach drugiego stopnia.
7. Zaleca się korektę efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć.
8. Zaleca się uwzględnienie w efektach uczenia się dla zajęć wielosemestralnych odpowiedniej progresji osiąganych przez studentów kompetencji.
9. Zaleca się uwzględnienie w efektach uczenia się dla zajęć kompetencji badawczych i aktualnego stanu wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, zgodnie z profilem ogólnoakademickim.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się dostosowanie treści programowych do sformułowanych dla kierunku efektów uczenia się.
2. Zaleca się aktualizację treści programowych zajęć w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek.
3. Zaleca się rezygnację z przypisania punktów ECTS do egzaminu dyplomowego.
4. Zaleca się zapewnienie właściwej sekwencji zajęć.
5. Zaleca się zapewnienie na studiach drugiego stopnia możliwości kształtowania przez studentów indywidulanej ścieżki kształcenia w wymaganym wymiarze.
6. Zaleca się uwzględnienie w programie studiów drugiego stopnia zajęć w wymiarze zapewniającym osiągnięcie komunikacyjnych kompetencji językowych na poziomie B2+ wg ESOJK i znajomość terminologii specjalistycznej.
7. Zaleca się wdrożenie metod kształcenia zorientowanych na studentów, adekwatnych do praktyk badawczych w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek, oraz przygotowujących studentów do udziału w badaniach naukowych i prowadzenia badań naukowych.
8. Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się dla praktyk do właściwego poziomu PRK oraz ich zróżnicowanie w odniesieniu do poszczególnych specjalności, jak również do etapów praktyk, by zapewnić opis przyrostu kompetencji.
9. Zaleca się właściwe oszacowanie liczby punktów ECTS przypisanych do praktyk zawodowych.
10. Zaleca się wprowadzenie zróżnicowanych treści programowych dla różnych semestrów i ścieżek specjalnościowych.
11. Zaleca się sformułowanie formalnych kryteriów akceptacji miejsc praktyk.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się przestrzeganie zgodności metod zaliczania zajęć z opisem w sylabusie oraz stosowanie metod weryfikacji odpowiednich do efektów uczenia się określonych dla danych zajęć.
2. Zaleca się wprowadzenie ujednoliconego arkusza recenzji prac dyplomowych, co zapewni porównywalność ocen opiekuna naukowego i recenzenta.

W odniesieniu do kryterium 4:

Zaleca się wzmocnienie kadry w dyscyplinach nauki o kulturze i religii oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się zapewnienie systematycznej i kompleksowej oceny programu studiów na obu poziomach kształcenia.

2. Zaleca się efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku kulturoznawstwo i wiedza o mediach na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2027/2028.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej